

Tango Klisto na Mabele

Randolph Dunn, oyo azali na mbongo mingi

Tango Klisto na Mabele

Klisto - Komibongisa mpo na Mosala na Ye

Uta lisumu ya Adama, oyo esalaki ete akwea na boyokani ya kokoka na Nzambe, moto asengelaki koyokana na Nzambe. Asengelaki kosukola masumu na ye mpe kolongolama na ngambo na ye. Bobele na ntango ya kokoka mpe na mosala ya Molimo Mosantu, Nzambe akomaki mosuni mpo na kofanda kati na bato. Molimo Mosantu asalaki likamwisi kopesaka nzela na Maria azwa zemi kozanga kosangisa nzoto na moto. Anzeli Gabriele ayebisaki Malia mpe na nsima anzeli moko ayebisaki Yozefe lolenge nini Nzambe akosalela bango mpo na komema Masiya, mopakolami na Nzambe, awa na mabele mpo na kobikisa bato na masumu na bango. Bango mibale bandimaki kokóma basaleli ya Nzambe ata soki bato bakosalela bango makambo to nini bakoloba mpo na bango. Balingaki kaka kotosa mpe kosalelama na Nzambe. Ntango Yoane azalaki kobatisa na Ebale Yordani, Yesu ayaki kozwa batisimo. Amonaki “Yesu azali koya epai na ye mpe alobaki: “Talá, Mwana-Mpate ya Nzambe, oyo alongoli lisumu ya mokili!” (Yoane 1:29-30) “Ntango bato nyonso bazalaki kozwa batisimo, Yesu mpe azwaki batisimo. Mpe ntango azalaki kosambela, lola efungwamaki mpe Molimo Mosantu akitaki likolo na ye na lolenge ya nzoto lokola ebenga. Mpe mongongo moko eutaki na likoló ete: ‘Yo ozali Mwana na ngai, oyo nalingaka; na yo nasepeli mingi.’ Nzokande Yesu ye moko azalaki na mbula soki ntuku misato ntango abandaki mosala na ye ya kosakola.” (Luka 3:21-23a) Kolanda libatishi na Ye “Yesu, atondi na Molimo Mosantu, azongaki uta na Yordani mpe akambamaki na Molimo na esobe, epai kuna mikolo ntuku minei amekamaki na zabolo.” (Luka 4:1-2) Alongaki komekama ya Zabolo yango wana azongaki na ndako na Ye na

Nazarete. Na sinagoga na bango nsima ya botangi na Ye ya Yisaya 61:1-2, asakolaki ete Azalaki kokokisama ya elaka ya Nzambe ya kotinda Masiya. (Luka 4:21)

Mwa ntango moke na nsima abandaki koona baye akoteya mpo na kozala bamemi-nsango na ye nsima ya lisekwa na ye. Mpe na ntango oyo ebongi Yesu akobanda na molende kolakisa na bato banso oyo akutanaki na bango ete azalaki Nzambe oyo ayaki na mabele mpo na kofanda kati na bato mpe mpo na kokoma mbeka ya kokoka mpo na masumu ya moto. Asalaki yango na bomoi na Ye ya kokoka, makamwisi oyo asalaki polele liboso ya ebele ya bato, mpe maloba ya Yoane Mobatizi mpe Nzambe ye moko.

Bato mingi bazwaki matomba na makamwisi yango. Ata baoyo batondi na zuwa, na zuwa, mpe na lokoso basengelaki kondima ete makamwisi masalemaki. Bakonzi ya mangomba oyo bazalaki na bokosi baboyaki ye mpo na mposa na bango ya kozala na bokonzi mpe lokumu. Na kosaláká bongo babukaki kutu mibeko mpe bonkoko na bango moko oyo na libándá bazalaki koloba ete bazali kotosa.

Balandi na ye bayokaki nsango na Ye, masese na Ye, mpe bandimbola na bango mpe batatolaki makamwisi na Ye. Bamonaki baoyo basekwisamaki na bakufi, bato oyo bakufá miso basalaki ete bámona, bakufi matoi báyoka, mpe bakonzi ya mangomba na bango bawanganaki bato ya ndenge wana. Kasi ezalaki na makambo mingi oyo basengelaki koyeba yango wana Yesu alobaki “Nazali na makambo mingi ya koloba na bino, koleka oyo bokoki kokanga motema sikawa. Kasi ntango ye, Molimo ya solo, akoya, akokamba bino na kati ya bosolo nyonso. Akoloba ye moko te, akoloba bobele oyo akoyoka, mpe akoyebisa bino oyo ezali naino koya. Akomemela ngai nkembo na kokamataka na oyo ezali ya ngai mpe koyebisa bino.” (Yoane 16:12-14)

Ntango azalaki komilengela mpo na mbeka na Ye ya bomikabi, abondelaki; “... Atalaki epai ya lola mpe abondelaki: ‘Tata, ntango

ekoki. Kumisa Mwana na yo nkembo, ete Mwana na yo akumisa yo. Mpo opesaki ye bokonzi likoló na bato nyonso ete apesa bomoi ya seko na baoyo nyonso opesi ye. Sikawa oyo ezali bomoi ya seko: mpo báyeba yo, Nzambe se moko ya solo, mpe Yesu Klisto, oyo otindaki. Namemeli yo nkembo na mabele na kosilisa mosala oyo opesaki ngai nasala yo, mpe bandimaki ete yo nde otindaki ngai.” ... “Napesi bango liloba na yo mpe mokili eyinaki bango, mpo bazali bato ya mokili te lokola ngai nazali ya mokili. Losambo na ngai ezali te ete olongola bango na mokili kasi ete obatela bango na oyo ya mabe. Bazali ya mokili te, kutu lokola ngai nazali ya yango te. Bulisa bango na bosolo; ekoki kosantisama mpenza.” (Yoane 17:1-8; 14-19)

Mission na ye ya kosakola nsango ya boyokani, bosikoli, mpe bolimbisi ya masumu ezalaki pene na kosila. Na ntango ebongi Yesu akopesa bomoi na ye lokola mbeka ya bomikabi mpo na masumu ya moto, likambo mpenza oyo Atikaki Lola mpo na koya na mabele mpo na kosala.

"Alobaki na bango ete: 'Tango nayebisaki bino ntango nazalaki naino elongo na bino: Esengeli kokokisa makambo nyonso oyo ekomami mpo na ngai na Mibeko ya Moize, na Baprofeta mpe na Nzembo.' Na nsima, afungolaki makanisi na bango mpo ete bakoka kokanga ntina ya Makomami, ayebisaki bango: “Talá oyo ekomami: Klisto akonyokwama mpe akosekwa uta na bakufi na mokolo ya misato, mpe boyamboli mpe bolimbisi ya masumu ekosakolama na nkombo na ye epai ya bikólo nyonso, kobanda na Yerusaleme.” Bozali batatoli ya makambo oyo. Nakotindela bino makambo oyo Tata na ngai alakaki; kasi bófanda na engumba tii ntango bokolatisa nguya oyo euti na likoló.” (Luka 24:44-49)

Lokola azalaki pene ya kozonga epai ya Nzambe, Tata "Yesu ayaki epai na bango mpe alobaki ete: 'Bokonzi nyonso na likoló mpe na mabele epesameli ngai. Yango wana, bókende kokómisa mabota nyonso bayekoli, kobatisa bango na nkombo ya Tata mpe ya

Mwana mpe ya Molimo Mosantu, mpe koteya bango na kotosa nyonso oyo napesaki bino mitindo. Mpe ya solo, nazali elongo na bino ntango nyonso, kino na nsuka ya mbula.” (Matai 28:18-20) Mpo na mbala ya liboso nsima ya lisumu ya Adama mpe Eva, moto azalaki na nzela ya kofungwama mpo na bango ete bá yokana na Nzambe.

Mituna

1. Na tango nini Yesu ayaki na Mabele?

A ___ Le 25 décembre, mokolo oyo tobengi Noël.

B ___ Tango Israël azalaki na nguya, bato ebele bazalaki kokumisa Ye.

C ___ Na ntango oyo ebongi to oyo etondi na ntango.

D ___ Toyebi te.

2. Nsima ya kobima ya Gabriele, Maria asepelaki mpe azwaki lokumu ya kosalelamba na Nzambe kasi Yozefe azalaki koboya, kobanga oyo bato bakoloba.

Solo ___ Lokuta _____ .

3. Bakomi ndenge na ndenge ya Kondimana ya Sika bakomaki molongo ya Yesu kolakisa ndenge nini Nzambe azalaki sembo na kokokisaka elaka na ye epai ya Abraham, Yisaka, Yakobo mpe David.

Solo ___ Lokuta _____ .

4. Tango Yesu azalaki awa na Mabele, alakisaki ete azalaki Nzambe na nzela ya

A ___ Litatoli ya bakonzi ya mangomba

B ___ Litatoli ya Yoane Mobatizi

C ___ Bomoi na ye ya kokoka, oyo ezangi masumu

D ___ Bikamwa oyo asalaki na miso ya bato

E ___ Nyonso oyo tolobeli awa na likoló

F ___ B, C & D., mpe basusu

5. Nsango nini Yesu asakolaki ntango azalaki kosakola awa na Mabelé?

- A ____ Nsango ya bosikoli
- B ____ Nsango ya bolimbisi ya masumu na Nzambe
- C ____ Nsango ya boyokani na Nzambe
- D ____ Nyonso oyo tolobeli awa na likoló

Ya Klisto - Batatoli

Na tango ya mosala ya Yesu awa na mabele ezalaki na ntina ete bato bakoya kondima ete Ye azalaki Masiya, Klisto, Mwana ya Nzambe. Ezalaki na batatoli mingi oyo bamonisaki ete likambo yango ezali solo.

Yoane Mobatisi

Yoane asakolaki libatisi (baptizo, liloba ya Greke oyo elimboli kozindisama) mpo na koyambola mpe balobaki ete Yuda mobimba bayaki epai ya Yoane mpo na kobatisama. “Bafalisai mosusu oyo batindamaki batunaki ye mituna: ‘Bongo mpo na nini ozali kobatisa soki ozali Klisto te, to Eliya te, to Mosakoli te?’ ‘Nazali kobatisa na mai,’ Yoane ayanolaki, ‘kasi kati na bino ateleme moko boye boyebi te, Ye oyo azali koya nsima na ngai, oyo nabongi te kofungola nsinga na ye Nalobaki ete: ‘Moto oyo akoya nsima na ngai aleki ngai mpo azalaki liboso na ngai.’ Ngai moko nayebaki ye te, kasi ntina oyo nayaki kobatisa na mai ezalaki mpo ete abima epai ya Yisraele.’ Na nsima, Yoane apesaki litatoli oyo: ‘Namonaki Molimo azali kokita longwa na likoló lokola ebenga mpe kotikala likoló na ye, nalingaki koyeba ye te, soki moto oyo atindaki ngai nabatisa na mai ayebisaki ngai ete: ‘Moto oyo ozali komona Molimo azali kokita mpe kotikala likoló na ye, ye oyo akobatisa na Molimo Mosantu. Namoni mpe natatoli ete oyo azali Mwana ya Nzambe.’ (Yoane 1:29-34)

“Bongo Yesu ayaki na Galile na Yordani mpo na kobatisama na Yoane, kasi Yoane amekaki kopekisa ye, alobaki ete: ‘Nasengeli

kobatisama na yo, mpe oyei epai na ngai?’ Yesu ayanolaki ete, ‘Tiká ete ezala bongo sikawa; Na nsima, Yoane andimaki.” (Matai 3:13-15)

Molimo Mosantu

“Ntango kaka Yesu azwaki batisimo, abimaki na mai. (Matai 3:16-17a) .

Nzambe

“Mpe mongongo moko uta na lola elobaki ete: ‘Oyo azali Mwana na ngai, oyo nalingaka, nasepeli na ye.” (Matai 3:17b)

Na nsima, Yesu akilaki bilei mikolo ntuku minei liboso ya kobanda mosala na Ye na miso ya bato. Ezalaki na nsuka ya mikolo ntuku minei Zabolo asalelaki libaku mpo na komeka Yesu na ezalela na ye oyo elembisamaki na nzoto. Atako alongaki te na komeka yango, akobaki koluka mabaku. Na nsima, Yesu abandaki mosala na Ye. Moko ya makambo ya yambo asalaki ezalaki kopona mibali zomi na mibale mpo na kopesa formasyo mpe kozala batatoli ya nyonso alobaki mpe asalaki, oyo ezalaki mingimingi na miso ya bato banso. Asalaki makamwisi mingi oyo emonisaki ete Nzambe azalaki elongo na Ye.

Makamwisi, Bilembo, mpe Bikamwa

Azwaki formation moko te na Mibeko mpe Baprofeta kasi bato bayebaki ete azalaki koloba na bokonzi; te lokola bato ya mayele, balabi, banganga-nzambe, Bafalisai, Bakomeli, mpe bakonzi mosusu ya mangomba. Epai ya bato oyo bayekoli Azalaki mpenza na ntina na maloba na Ye kobenga bango bakosi, mpe batambwisi bakufa miso lokola mitema, makanisi, mpe ezaleli na bango, bazalaki mpenza na lolendo, na lolendo, na lolendo, na zuwa, mpe bandimaki kotelemela na eloko moko te mpo na kobatela esika na bango na kati ya lisanga. Balobaki kutu ete makamwisi na Ye mingi eutaki na Zabolo na esika ya kopesa nkembo epai na Nzambe. Matai akomi makambo oyo elandi na ntina na bango na mokapo 23: vv.

- 3 – "Mpo bazali kosalela makambo oyo basakolaka te."
- 5 – "Nyonso basalaka esalemaka mpo mibali bamona."
- 6 – Balingaka esika ya lokumu na ba fêtes mpe bakiti ya ntina mingi na ba synagogues."
  - 13 – «Mawa na bino, bateyi ya mibeko pe Bafalisai, bino bakosi !»
  - 16 – "Mawa na bino, batambwisi oyo bakufá miso! Bolobi ...".
  - 33 – "Bino banyoka! Bino bana ya banyoka! Ndenge nini bokokima etumbu ya lifelo?"

Luka abakisi efundeli mosusu na 20:47 ... Ozali kolya, kolya, kolya, kosalela, kozwa banyama oyo bakufelá mibali' mpe koyiba bango biloko na bango. Bamekaki makambo mingi mpo na kokanga Ye na motambo na bokeseni kasi balongaki te. Batemelaki bokonzi na ye kasi balongaki te. Talá Luka 20 mpe Malako 12 .

Kobakama na ekulusu

Makambo oyo esalemaki na ntango ya Ekulusu na Ye etatolaki likambo oyo ete azalaki Klisto, Mwana ya Nzambe. (Talá Matai 27:50-52)

- Yesu agangaki na mongongo makasi mpe atiki molimo na Ye• Rido ya tempelo epasuka na biteni mibale uta likolo kino na nse.
- Mabele eninganaki mpe mabanga ekabwanaki.
- Malita efungwamaki mpe bibembe ya bato basantu mingi oyo bakufaki esekwi na bomoi mpe bakendaki na engumba mosantu mpe babimelaki bato mingi.

Basoda ya Loma

"Ntango mokonzi ya basoda mpe baoyo bazalaki kokengela Yesu elongo na ye bamonaki koningana ya mabele mpe makambo nyonso oyo esalemaki, babangaki, mpe bagangaki ete: 'Ya solo, azalaki Mwana ya Nzambe!'" (Matai 27:54)

Bato oyo bazali penepene na Ye - Bantoma

"Yango wana, esengeli kopona moko kati na bato oyo bazalaki elongo na biso ntango nyonso oyo Nkolo Yesu akotaki mpe

abimaki kati na biso, kobanda na batisimo ya Yoane tii ntango Yesu alongolamaki epai na biso. (Misala 1:21-22)

“Oyo ezalaki uta ebandeli, oyo toyokaki, oyo tomoni na miso na biso, oyo totali mpe maboko na biso esimbaki-oyo tosakoli na ntina ya Liloba ya bomoi. Bomoi ebimaki; tomoni yango mpe totatoli yango, mpe tozali kosakola epai na bino bomoi ya seko, oyo ezalaki elongo na Tata mpe emonanaki epai na biso. Tosakoli epai na bino oyo tomonaki mpe toyokaki, mpo bino mpe bozala na boyokani na yango biso. (1 Yoane 1:1-3)

Mituna

1. Mbala moko tango Yesu abimaki na mayi sima ya libatisi na ye mongongo moko ewutaki na Lola elobaki ete Yesu azalaki Mwana ya Nzambe mpe Nzambe asepelaki na Ye malamumu.
Solo ____ Lokuta ____ .

2. Yesu alobaki lokola moto oyo azali na bokonzi mpo ete azalaki moko ya bato ya mayele oyo batángaki kelasi na biteyelo ya balabi ya Bayuda.

Solo ____ Lokuta ____ .

3. Yesu alobelaki Bafalisai mpe Bakomeli lokola Motambwisi ya ____ oyo akufá miso. .

B ____ bato ya bokosi.

C ____ miyibi.

D ____ kaka A na B

E ____ kaka B na C.

F ____ kaka A na C.

G ____ A, B mpe C.

4. Banninga ya motema ya Yesu batatolaki lokola batatoli na miso ya makamwisi na Ye, liwa, bokundi, mpe mingimingi lisekwa na Ye.

Solo ____ Lokuta ____ .

5. Mpo na nini Yesu abatisamaki na mai na Yoane Mobatisi?

- A ____ Mpo na kotosa Mibeko ya Moize
- B ____ Kolimbisama masumu na Ye
- C ____ Kozala na botosi mpe kokokisa boyengebene nyonso
- D ____ Moko te na oyo tolobeli awa na likoló

Prêt ya Kobanda

Elobami na Yoane 1:1-4 “Na ebandeli Liloba azalaki, mpe Liloba azalaki elongo na Nzambe, mpe Liloba azalaki Nzambe. Azalaki na ebandeli elongo na Nzambe, biloko nyonso bisalemaki na nzela na ye, mpe eloko moko te esalemaki na nzela na ye kozanga ye.

Bomoi ezalaki kati na ye, mpe bomoi ezalaki pole ya bato.”

Yango wana, Nzambe, Mwana, aponaki kotika bomengo mpe nkembo ya Lola elongo na Nzambe, Tata, mpe Nzambe, Molimo Mosantu, mpo ete akoka kokoma mbeka ya bomikabi mpo na masumu ya moto. Mbeka ya kokoka esengelaki mpo na koyokanisa moto na Nzambe. Abotamaki na Beteleme, akimaki na Ezipito, mpe akómaki kolinga Nzambe mpe bato. Bana-mboka ya Nazarete babengaki Ye lokola mwana ya Yozefe, mosali-mabaya.

Na mibu zomi na mibale, Aponaki koumela na Yelusaleme na tempelo mpo na koyoka balakisi mpe kotuna mpe koyanola na mituna. Ezali na ntembe soki moko ya balakisi oyo, mibu ntuku mibale na moko nsima, azalaki kati na bakambi oyo balukaki liwa na Ye. Ntango Yozefe mpe Maria batunaki Yesu na ntina ya mokano na Ye ya kotikala na Yelusaleme, ayanolaki ““Ndenge nini olukaki ngai? Oyebaki te ete nasengeli kozala na ndako ya Tata na

ngai?” lokola ekomami na Luka 2:49. Ntango azongaki na Nazarete “atosaki bango, mpe mama na ye abombaki makambo oyo nyonso na motema na ye: Mpe Yesu akómaki na bwanya mpe na molai, mpe aseveli na Nzambe mpe na bato.” (Luka 2:51-52) Penepene na mibu 30 Alongwe na ndako mpo na kobanda kokokisa mokano na Ye mpo na kotika Lola mpe koya na Mabele lokola Liloba, na bomoto ya Yesu. Ntango Yoane Mobatizi azalaki kobatiza mpo na koyambola Yesu ayaki epai na ye na mposa ya kobatisama. Yoane azalaki koboya “Kasi Yesu ayanolaki ye: ‘Tika ete ezala bongo sikoyo, mpo boye ebongi na biso kokokisa boyengebene nyonso.’ Bongo andimaki alobaki liboso ete Yesu azwa batisimo. Bamemaki Yesu na esika moko ya mpamba, epai akilaki bilei mikolo ntuku minei. Na tango oyo, akutanaki na Zabolo, komekaka Ye na makambo nyonso lokola biso tomekama boye:

- Mposa ya bilei – mposa ya nzoto
- Mposa ya nguya – lolendo ya bomoi
- Mposa ya biloko – mposa ya liso

Na komekama mokomoko, aponaki kotosa mpe asalaki lisumu te. Mbala na mbala tozali kokuta Yesu koloba mokano na ye ya kozala na ntina ya mombongo ya Tata na Ye mpe kosala mokano ya Tata na Ye. Tosengeli kotonga maponi mpe mikano na biso na mokano ya Tata. Yango wana, ezali na ntina mingi mpo na biso kozala na molende na boyekoli na biso ya maloba na Ye mpe maloba ya bantoma oyo batambwisamaki na Molimo Mosantu. Maloba oyo ebengami Kondimana ya Sika epesi biso nzela ya koyeba nini tosengeli kosala mpo masumu na biso elimbisama na nzela ya Klisto mbeka na biso ya bomikabi mpo ete tokoka koyokana na Nzambe.

Yesu akutanaki na mokakatano mpe komekama mokomoko na kosalaka kaka mokano ya moto oyo atindaki Ye awa na

mabele. Lokola tokelamaki na elilingi ya Nzambe, biso mpe tokoki kopona. Bobele kotyela motema mpe kotosa.

Mituna

1. Engebene na Yoane, nani azalaki na ebandeli elongo na Nzambe, Tata?

- A ___ Liloba
- B ___ Molimo Mosantu
- C ___ A mpe B nyonso mibale

2. Nzambe, Mwana, ayaki na mabele mpo na kozala mbeka oyo ezangi masumu oyo ebomamaki na moto, oyo akelamaki na elilingi na Ye, mpo na kopesa nzela ya boyokani.

Solo ___ Lokuta _____ .

3. Yesu aponaki kobatisama na Yoane Mobatizi po azala na botosi pe akokisaka bosembo nionso.

Solo ___ Lokuta _____ .

4. Yesu andimaki te na komekama ya Zabolo mpo ete azalaki mpenza moto te; elingi koloba mosuni mpe makila te kasi molimo.

Solo ___ Lokuta _____ .

5. Tosengeli koyekola Biblia mpo ete mikano na biso ezala na moboko na kondima na nzela ya boyebi ya mokano ya Nzambe.

Solo ___ Lokuta _____ .

Yesu - Kosala Mokano ya Tata na Ye

Yoane Mobatizi ayebisaki balandi na ye ete Yesu azali Mwana na Mpate ya Nzambe. Nzambe asakolaki na libatizi na Ye ete Yesu azalaki Mwana na Ye mpe asepelaki na Ye malamumu. Klisto abandaki

koyebisa Bayuda na ntina ya Bokonzi ya Nzambe, kolakisaka maloba na Ye na makamwisi ya nguya mingi oyo moto moko te akokaki kowangana, ata banguna na Ye te. Na mabaku mibale basalaki yango liboso ya bankoto ya bato ntango aleisaki bango kaka na mwa biteni ya mbisi mpe mampa. Atelemisaki kutu mobembo ya matanga mpo na kozongisa mwana se moko ya mwasi oyo mobali akufá na bomoi. Abikisaki bato oyo bakufaki miso to ba bibosono bomoi na bango mobimba, oyo bato nyonso na engumba yango bayebaki yango. Na nsuka, akendaki na cimetièrè moko, afungolaki lilita mpe azongisaki na bomoi nzoto oyo esilaki kopola. Maloba mpe makamwisi wana nyonso emonisaki bato ya sembo mpe ya motema sembo ete Yesu azalaki Mwana ya Nzambe. Bandimaki. Kasi bakonzi ya mangomba bandimaki te. Balingaki “bilembeteli.”

Mbala mingi Yesu azalaki kosalela masese na boumeli ya mosala na Ye ya mokuse. Zomi na mibale oyo Ye aponaki mpo na kozala batatoli na Ye batunaki mituna mingi na mposa ya kososola ndimbola na yango. Na mabaku mingi, Alongolaki bango pembeni mpe alimbolaki masese. Ntango nyonso wana, akobaki koyebisa moto nyonso ete Bokonzi na Ye ezalaki ya mokili oyo te, kasi bazalaki na mokakatano mpo na kososola. Azalaki ntango nyonso kolobela bisakweli oyo bato bamesaná na yango mpe ndenge oyo ezalaki kokokisama kaka na miso na bango. Mingi mingi bandimaki - kasi bakonzi ya mangomba te. Babandaki koluka banzela ya kokanga mpe kobebisa lokumu na Ye kutu kolobela banzela ya koboma Ye.

Na retard mingi na mosala na Ye Yesu abandaki kolimbola na bayekoli na ye, mingi mingi zomi na mibale, ete bakoteka Ye mpe bakobaka ye na ekulusu. Uta ebandeli ya ntango awa na mabelé, makambo nyonso ebongisamaki mpo na likambo yango oyo ezalaki koya. Motó ya nyoka wana ya kala, Zabolo, elingaki konyatama na mokitani ya Eva na nzela ya:

- Botosi na ye mobimba
- Liwa na ye, mbeka ya kokoka mpo na kozipa masumu
- Bokundi na ye, oyo Alingaki kobima na yango
- Lisekwa na ye, kolonga liwa, mpe lilita, kofungola nzela mpo na boyokani na Nzambe.

Nzambe asengi botosi na biso ezala tososoli mokano na Ye mobimba sima ya etinda to te. Na ndakisa, mpo na nini mbeka ya nyama ya Abele esepelisaki mingi koleka mbeka ya Kaina oyo euti na mbuma ya mabele? To, ndenge nini masuwa monene oyo esengaka bambula mingi mpo na kotonga yango ekoki kozala na ntina mingi boye? To, ndenge nini kotya makila likoló ya porte ekokaki kopekisa liwa ya mwana mobali ya liboso? To, ndenge nini kotala nyoka ya motako oyo etombolami likoló ya nzete ekokaki kobikisa koswama ya nyoka oyo ezali na ngenge? Tokoki kososola mokano ya Nzambe malamumu to te kasi tososoli tosengeli kotosa mitindo ya Nzambe. Tosengeli koyanola na elikia mobimba na Nzambe mpe botosi na mitindo na Ye ata soki ekoki komonana lokola ezali na ntina te na makanisi ya moto oyo ezali na ndelo. Na yango, tomoni Yesu na botosi mobimba azali kokende na Yelusaleme mpo na kokufa, kopesaka bomoi na ye lokola mbeka ya kokoka mpo na masumu na biso. Tomoni bakambi ya Bayuda batondi na zuwa, koyina, zuwa, mpe lolendo, bazali kozwa moto moko mpo na koteka Yesu na maboko na bango mpo báboma Ye. Tomoni zuzi moko ya Loma amoni Ye azali na ngambo te mpe abongi na liwa kasi andimi koboma Ye mpo na kosepelisa Bayuda. Yesu apesaki bomoi na ye na bolingi lokola mbeka ya kokoka mpo na kozipa lisumu ya moto mpo ete moto akoka koyokana na Nzambe na nzela ya bondimi ya botosi kati na Ye.

Mituna

1. Botosi epai ya Nzambe ezali kosala oyo Ye alingi mpo tozali na bondimi na bosembo na Ye ata ntango tozali kososola malamumu te lolenge nini to mpo na nini.

Solo ____ Lokuta ____ .

2. Lokola ayebaki ete akokufa ntango akozonga na Yelusaleme, Yesu akendaki kaka kuna mpo na ntina wana mpenza. Yango wana ayaki na Mabele.

Solo ____ Lokuta ____ .

3. Elembeteli nini epesamaki ete Yesu azalaki Klisto, Mwana ya Nzambe?

A ____ Makamwisi

B ____ Bondimi na Yoane Mobatisi

C ____ Liloba ya Nzambe Ye moko

D ____ Nyonso oyo tolobeli awa na likoló

4. Yesu akendaki na Yelusaleme pene na nsuka ya mosala na Ye mpo

A ____ Bayekoli na ye balingaki kokende kuna mpo na Elekeli.

B ____ Guvernema ya Loma esengaki ete moto nyonso akende awa mpo bátánga ye mpe afuta mpako na ye.

C ____ Alingaki kopesa bilembeteli na Bafalisai mpe Bakomeli ete Ye azalaki Mwana ya Nzambe.

D ____ Ezalaki ntango ya kosilisa misio na Ye mpo na koya na Mabele na kopesaka bomoi na Ye na bonsomi lokola mbeka ya bomikabi ya masumu ya bato.

5. Pilate, mokonzi moko ya Loma, amonaki ete azali na ngambo te.

Solo ____ Lokuta ____ .

Nsango Malamu

Nzambe akelaki moto na lolenge na Ye ya bolingo, mawa, kimia, bosembo mpe bosolo. Apesaki ye malako ete abatela elanga mpe alya mbuma ya nzete ya koyeba malamumu mpe mabe te. Emonani ete moto ayebaki kaka makambo ya malamumu, ezaleli ya Nzambe, kasi ya mabe te. Na kopesaka moto malako ezali polele ete moto akelamaki mpe na makoki ya kokanisa mpe kozwa mikano. Yango esengeli kozala solo lokola azwaki mokano ya kondima lokuta mpe aponaki kosala na boyokani na yango. Na mosala wana ya botomboki, moto amikabolaki na Nzambe mpe atikaki Satana atambwisa ye na nzela ya liwa. Moto, sikawa azalaki na mposa ya mosikoli mpo na kolongola masumu na ye mpe nguya likolo na ye. Kasi yango ekosenga nini? Bambeka ya bangombɛ mpe bantaba te. (Baebelɛ 10:14)

Mobikisi moko Asakolaki

- Bambula mingi liboso bayebisaki Abalayama ete na nzela na ye bikólo nyonso ya mabele ekopambolama.
- Nzambe alobaki ete na nzela ya Davidi, mokitani ya Yisaka, mwana ya elaka ya Abalayama, “Akotonga ndako mpo na nkombo na ngai, mpe nakotelemisa kiti ya bokonzi ya bokonzi na ye libela.” (2 Samwele 7:13)
- Yisaya asakolaki “Yango wana Nkolo ye moko akopesa bino elembo: tala, ngɔndɔ akozwa zemi, mpe akobota mwana mobali, mpe akobenga ye nkombo Emanuel (elingi koloba Nzambe elongo na biso).” (Yisaya 7:14)
- Bankama ya bambula na nsima Gabriele ayebisaki ngɔndɔ Maria ete akobota mwana mobali mpe nkombo na ye ekozala Yesu. “Akozala monene mpe akobengama Mwana ya Oyo-Aleki-Likoló. Mpe Nkolo Nzambe akopesa ye kiti ya

bokonzi ya tata na ye Davidi, mpe akoyangela ndako ya Yakobo libela, mpe bokonzi na ye, ekozala na nsuka te.” (Luka 1:31-33)

Litatoli etali Mobikisi

- Mbotama ya Masiya esakolamaki na anzelu epai na babateli ya mpate
- Yoane, Mobatisi, atitolaki "Tala, Mwana na Mpate ya Nzambe, oyo alongoli lisumu ya mokili!" (Yoane 1:29) .
- Na kozindisama na ye na Ebale Yordani na Yoane "mongongo moko eutaki na likoló elobaki ete: 'Oyo, azali Mwana na ngai ya bolingo, oyo nasepeli na ye.'" (Matai 3:17)
- Na sinagoga na mboka na ye Nazarete Yesu atángaki uta na mosakoli Yisaya "Elimo ya Nkolo ezali likolo na ngai, mpo apakoli ngai mpo na kosakola nsango malamumu epai ya babola" mpe Ye na nsima epai na bango "Lelo Makomami oyo ekokisami na mayoki na bino." (Luka 4:18a-21)

Mpo na kondimisa maloba wana Yesu abikisaki bato mingi ya maladi, bakufá miso, bakufi matoi mpe asekwisaki bamosusu oyo bakufaki, moko oyo nzoto na ye ezalaki kopola.

Mbeka ya Bomikabi

Mbeka ya makila oyo ezangi lisumu esengelaki mpo na kolongola lisumu na moto. Yango wana, Klisto apesaki Nzambe nzoto na Ye ya mabele lokola mbeka wana kopesaka nzela na Baloma mpe Bayuda babaka Ye na ekulusu. Bakundaki ye na lilita oyo badefaki. Nzambe andimaki likabo na ye na kosekwisaka Ye oyo elongolaki ntembe nyonso ete Yesu azalaki Nzambe oyo ayaki na mabele na mosuni ya moto, bozalisi na Ye. Yango ezalaki na ntina lokola bato basengeli koyeba ete bakokaki kotia elikia na bango na Klisto mpe na nguya mpe bokonzi na Ye mpo na kolimbisa masumu.

Bato mingi bayokaki mateya na Ye kasi basosolaki te. Bakesanaki mpenza na bonkoko na bango. Ya ye ezalaki nsango ya Bolingo. Ndenge emonisami na baverse oyo elandi.

- Luka 19:10– “Mpo Mwana ya Moto ayaki koluka mpe kobikisa bato oyo babungi.”
- Matai 11:28– “Bóya epai na ngai, baoyo nyonso bazali kosala mosala makasi mpe bazali na mikumba ya kilo, mpe nakopesa bino bopemi.”
- 2 Petelo 3:9– “Nkolo azali noki te mpo na kokokisa elaka na ye lokola bamosusu batangaka malembe, kasi azali na motema molai epai na bino, alingi te ete moto moko akufa, kasi ete bato banso bakoma na boyamboli.”
- Misala 4:11-12– «Yesu oyo azali libanga liboyamaki na bino, batongi, oyo ekomi libanga ya nse. Mpe lobiko ezali na moto mosusu te, mpo ezali na nkombo mosusu te na nse ya lola epesami kati na bato oyo tosengeli kobikisama na nzela na yango.”
- Baefese 1:6-9– “Na kati na ye (Klisto) tozali na bosikoli na nzela ya makila na ye, bolimbisi ya mabunga na biso, engebene na bomengo ya ngolu na ye 8 oyo apesaki biso mingi.”

Nsango Malamu - Nsango Malamu

Na yango, lokola bosikoli ezwami na Klisto, boye Klisto asengeli kozala Nsango Malamu, Nsango Malamu, oyo elobami na mokuse boye:

- ° Na ebandeli ezalaki Liloba, Yesu, Klisto, Mopakolami.
- ° Liloba akomaki mosuni mpe afandaki kati na bato.
- ° Klisto azalaki na lisumu te.
- ° Yesu azalaki kotosa mokano ya Tata ata liwa na ye na ekulusu.

° Nzambe asekwisaki Ye na lilita na yango alongi liwa, alongolaki moto na maboko ya Satana - mbano ya lisumu.

° Klisto amataki lisusu uta esika akitaki, Lola.

° Ateyaki ete baoyo bapetolamaki na masumu nsima ya liwa na bango mpo na masumu mpe kokundama na kozindisama na mai na kati ya liwa na ye mpe oyo bakobaki kotambola na bosembo kati na Liloba na Ye bakozala na bomoi ya seko elongo na Ye.

Ezali kati na Klisto toyokani mpo na "Yesu ayanolaki ete: 'Ngai nazali nzela mpe solo mpe bomoi. Moto moko te akoya epai ya Tata longola se na nzela na ngai.'" (Yoane 14:6) Mpe "Oyo ezali bolingo mpo na Nzambe: kotosa mitindo na ye. Mpe mitindo na ye ezali kilo te."" (1 Yoane 5:3)

Mituna

1. Yesu azalaki Nzambe oyo ayaki na mabele na lolenge ya moto mpo na kokoma mbeka ya bomikabi mpo na masumu ya moto.

Solo ___ Lokuta _____ .

2. Ezali na elembeteli to litatoli moko te oyo emonisi ete Yesu azalaki na bokonzi mpe nguyua ya Nzambe.

Solo ___ Lokuta _____ .

3. Lobiko ezwami wapi

A. ___ Banzambe ya Bayindo

B. ___ Yesu, Klisto

C. ___ Mohammed

D. ___ Moize

E. ___ Papa

4. Nsango Malamu ezali Klisto, bomoi, liwa, bokundi, lisekwa mpe komata na ye oyo epesaki moto libaku ya kolimbisama masumu na ye mpe kozongisa boyokani na Nzambe?

Solo ____ Lokuta ____ .

5. Ezali na banzela mingi ya koya mpe koyokana na Tata?

Solo ____ Lokuta ____ .

Eklezia ya Klisto

“Mpo ete makila ya bangombe mpe bantaba ekoki kolongola masumu te.’ Yango wana, ntango Klisto ayaki na mokili, alobaki ete: ‘Olingaki mbeka mpe likabo te, kasi nzoto obongisaki mpo na ngai;... “ .then alobaki ete, ‘Ngai oyo, naye kosala mokano na yo.’ Azali kotya oyo ya liboso pembeni mpo na kotya oyo ya mibale. Mpe na mokano wana, tokómi mosantu na nzela ya mbeka ya nzoto ya Yesu Klisto mbala moko mpo na libela.” ... “ .Bongo alobi: "Tala, naye kosala mokano na yo." Alongoli oyo ya liboso, mpo ete atelemisa oyo ya mibale. Na mokano yango tosantisami na nzela ya likabo ya nzoto ya Yesu Klisto mbala moko mpo na libela.” ... “Kasi ntango nganga-nzambe oyo apesaki mpo na ntango nyonso mbeka moko mpo na masumu, afandaki na loboko ya mobali ya Nzambe. Banda na ntango wana, azali kozela ete banguna na ye bákóma etumba ya makolo na ye, mpamba te na mbeka moko akómisi bato ya kokoka libela na libela baoyo bazali kokóma mosantu.” (Baebele 10:4-5, 9-10, 12-14) Oyo ezali mbeka ya bomikabi mpo na kobebisa nsomo ya liwa oyo euti na lisumu mpe mpo na kopetola moto na masumu na ye.

Na ntango ya mosala na Ye, Yesu atunaki bayekoli na Ye “‘Kasi boni mpo na bino?’ atunaki: ‘Olobi nazali nani?’ Simona Petelo ayanolaki ete: ‘Yo ozali Klisto, Mwana ya Nzambe na bomoi.’ – ‘Mpe nalobi na yo, ozali Petelo, mpe likolo ya libanga oyo,

nakotonga lingomba na ngai (bato na Ye oyo babengami), mpe nguya ya liwa ekolonga yango te.” (Matai 16:15-16-18) Yango wana, moboko ya “eklezia na ngai” ezali moto Yesu, Mwana ya Nzambe.

Liboso “lingomba na ngai” ekoza kokoma ya solo, liwa esengelaki kolonga mpe mbeka mpo na lisumu esengelaki kosalema. Nsima ya kotyola bosambisami na bosembo na yango oyo ebebisamaki, Baloma babaka Mwana ya Nzambe oyo asali eloko te na ekulusu. Efundeli ya bosembo oyo efundamaki na Ye, YESU YA NAZARETE, MOKONZI YA BAYUDA, ekangamaki na ekulusu.

Bakonzi ya mangomba ya Bayuda oyo bazalaki na bokosi basekaki Ye mpe batalaki kobaka ye na ekulusu na esengo monene, kasi yango ekatanaki nokinoki ntango molili ekweaki likoló ya Yelusaleme na boumeli ya ngonga misato kaka liboso ya liwa na Ye. Yoane ayebisi biso na Yoane 19:30 ete kaka, liboso akufa, Yesu alobaki, “Esili”. Asilisaki misio na Ye mpo na bosikoli ya batona mbeka na Ye ya bomikabi. Nzela efungwamaki mpo ete moto ayokana na Nzambe.

Bayuda

Na mokolo ya Pantekote mikolo 10 sima ya Klisto komata lisusu na lola Molimo na ye esopamaki epai ya bato banso. Na nsima, Petelo mpe bantoma mosusu basakolaki epai ya bato oyo bayanganaki ete bolimbisi ya masumu ezalaki sikawa lokola mbeka ya bomikabi esalemaki ntango Klisto abakamaki na ekulusu, asekwi na Nzambe mpe azongaki mpo na kozala elongo na Tata nsima ya kolonga liwa, bokangami ya Satana likolo ya moto. Penepene na 3.000 bayokaki nsango oyo, bayambolaki kotuna “tokosala nini,” mpe bazindisamaki na kati ya liwa ya Klisto (Misala 2:14-38). Na nsima Nzambe abakisaki bango na lingomba ya Klisto oyo babengaka mpe Nzoto ya Klisto. (Misala 2:41)

Bapakano

“Napesaki bino na ntina ya liboso oyo ngai mpe nazwaki: ete Klisto akufaki mpo na masumu na biso engebene na Makomami, ete akundamaki, ete asekwaki na mokolo ya misato engebene na Makomami.” (1 Bakolinti 15:3-5) “Boyebi te ete biso banso tobatisami na kati ya Klisto Yesu, tobatisamaki (tozindisamaki) na liwa na ye? ya solo, bósangana na ye na lisekwa lokola ye.” (Baloma 6:3-5)

Na mokuse

«Mwana na Mpate ya Nzambe oyo alongolaka lisumu ya mokili» (Yoane 1:29-30)!

- Misio ya Klisto ezalaki ya kolongola lisumu na moto
- Yesu azalaki kofanda na kati ya bato kozanga lisumu
- Nzambe asalaki Yesu azala lisumu.
- Klisto akufaki na masumu ya moto etiamaki likolo na Ye
- Klisto alongolaka masumu na nzela ya bondimi mpe botosi ntango moto
  - Akufaka na lisumu
  - Akundami elongo na masumu na bango na kati ya liwa ya Klisto
  - Asekwi ekelamu ya sika na Nzambe oyo ezangi masumu ya kala
  - Ezali kotiana na Nzambe na kati ya nzoto ya molimo ya Klisto, Eklezia na Ye
  -

Lingomba ya Klisto ezali ndako to ebongiseli te ndenge basusu bakanisaka. Ezali bato babengami uta na masumu na boyengebene, batiami na Nzoto ya Klisto mpo na kozala bambeka ya bomoi na kosambela na nzembo, mabondeli, mpe kosala misala malamau, na bongo kokumisa Nzambe mokolo na mokolo. Basanganaka elongo mpo na kolendisana mpo na bosembo na koyemba, kosambela, kopesaka disipilini, kopesa mpe kosakola

nsango malamu, mpe komikundolaka Klisto oyo amipesaki lokola mbeka se moko ya bomikabi mpo na bolimbisi ya masumu eyebani lokola Elambo ya Nkolo.

Mituna

1. Klisto apesaki nzoto na Ye oyo ezangi masumu epai ya Nzambe mpo na kozipa masumu ya moto

Solo ____ Lokuta ____ .

2. Bato oyo babikisami, baye batiami na nzoto ya Klisto, bazali ekelamu ya bomoi oyo ezali kosala mokano ya Nzambe, kasi ebongiseli te.

Solo ____ Lokuta ____ .

3. Eklezia ezali bato babengami libanda ya masumu na kati ya bosembo ya Nzambe

Solo ____ Lokuta ____ .

4. Moboko ya lingomba ya Klisto ezali

A. ____ Bantoma

B. ____ Batempelo mpe bisika mosantu ya lingomba

C. ____ Yesu, Klisto, Mwana ya Nzambe

5. Bato babakisi na Nzoto ya Klisto, lingomba na Ye, na

A. ____ Libula

B. ____ Vote ya ba membres

C. ____ Nzambe

Maponami ya bato ya Biblia

Mikolo nionso tozuaka ba décisions ebele, mingi na yango ezalaka routine lokola nini tolyaka to tolataka pe esika tokendaka. Tango mosusu maponi ya moto ebimisaka esengo mpe esengo oyo

ekanisamaki te nzokande basusu ememaka kozanga bosepeleli mpe mpasi ya motema. Mbala mingi, tobengami mpo na kosala maponi minene oyo etali boyokani ya libota mobimba oyo ekoki kozala na lingomba, misala oyo ekoki kozala ya kokende kofanda esika mosusu, to makambo ya bomoi mpe liwa. Mbala mosusu biso nyonso toyebi bato oyo bazwaki mwa bikateli ya mabe mpe basusu oyo bazwaki mwa bikateli ya malamumu. Ata soki ezali malamumu to mabe maponi na biso ezali na lolenge moko ya mbano. Oyo elandi ezali mwa bandakisa kati na Biblia ya:

Mikano - Ba conséquences

- ° Adam & Eve baliaka mbuma oyo epekisami - Liwa, pasi, pe epekisami na Edene
- ° Kaina apesaki mbeka oyo endimami te - Nzambe apamelaki ye
- ° Kaina abomi ndeko na ye - Akomi moyengayenga oyo azali na bilembo
- ° Noa atongaki masuwa - Atalelami lokola moyengebene & abikisaki moto
- ° Abraham apesi mwana na ye mbeka - Azwi bilaka
- ° Moize aponaki Nzambe - Akomi mokambi ya ekolo moko monene
- ° Maria azalaki na mposa ya kosalelama na Nzambe – Mbotama ya Yesu oyo akomaki mbeka na biso ya masumu
- ° Yuda atehi Yesu mpo na mbongo - Amibomi
- ° Paulo ayamboli, atosaki, mpe abatisami - Akomi Apostolo epai ya bapakano

Mokolo na mokolo tokutanaka na maponi oyo esangisi bokoli na biso na boyebi ya Nzambe mpe na bososoli na biso ya lolenge nini tokoki kotosa mitindo na ye mpo ete tokoka kosepelisa Ye. Tótalela makambo oyo elandi:

- ° Tokozala sembo na mombongo, libota, mpe bomoi na biso ya molimo?

- ° Tokozala sembo epai ya bisomei, molongani, mpe bana?
- ° Tokokamba makanisi, miso, mpe monoko na biso?
- ° Tokopesa Nzambe matondo na makambo nyonso?
- ° Tokomikitisa mpe tokotosa Nzambe mpo ete tokoka koyokana na ye?

Mituna

1. Ekateli nyonso na bomoi ezali ekateli monene.

Solo ___ Lokuta _____ .

2. Mbala mingi mikano na biso ezalaka na mbano minene na bomoi na biso.

Solo ___ Lokuta _____ .

3. Bandakisa ya maponami ya Biblia emonisi ete maponi ya kozanga botosi ememaka mpasi mpe mawa nzokande boponi ya botosi ememaka esengo mpe esengo.

Solo ___ Lokuta _____ .

4. Lokola moto azali na bokonzi mobimba te likoló na makambo oyo azali komona mpe koyoka, azali kotindama na makasi ete aumelaka na yango.

Ya solo ___ Lokuta _____

5. Bato bazali na kopona na oyo bakondima mpe batosaka.

Solo ___ Lokuta _____ .

Pona - Kondima Yesu lokola Nzambe

Yesu kaka oyo asakolaki koyambola, asakolaki mpe:

“... oyo azali na bomoi mpe akondimela ngai akokufa soko moke te. Ondimi likambo oyo?” (Yoane 11:26)

“Bokonzi ya Nzambe ekómi pene. Bobongola mitema mpe bondima nsango malamumu!” (Malako 1:15)

“Bongo Yesu agangaki ete, ‘Ntango moto andimi ngai, andimi kaka ngai te, kasi na moto oyo atindaki ngai. Ntango atali ngai, amonaka moto oyo atindaki ngai. Naye na mokili lokola pole, mpo moto moko te oyo andimi ngai atikala na molili. Ezali na mosambisi mpo na moto oyo aboyi ngai mpe andimi maloba na ngai te;

“Soki moto alingi ngai, akotosa mateya na ngai, Tata na ngai akolinga ye, mpe tokoya epai na ye mpe tokofandisa ndako na biso elongo na ye. Moto oyo alingi ngai te akotosa mateya na ngai te. Maloba oyo bozali koyoka ezali ya ngai te, ezali ya Tata oyo atindaki ngai.” (Yoane 14:23-24)

“Mpo ete Nzambe alingaki mokili na boye ete apesaki Mwana na ye se moko, ete moto nyonso oyo akondimela ye akufa te kasi azala na bomoi ya seko.” (Yoane 3:16) .

“Bongo Yesu ayaki epai na bango mpe alobaki ete: ‘Bokonzi nyonso na likoló mpe na mabele epesameli ngai. Yango wana, bókende kokómisa mabota nyonso bayekoli, kobatisa bango na nkombo ya Tata mpe ya Mwana mpe ya Molimo Mosantu, mpe koteya bango ete bátosa nyonso oyo napesi bino mitindo. Mpe ya solo, nazali elongo na bino ntango nyonso, tii na nsuka ya eleko oyo.” 28:18-20)

Tokelamaki na lolenge ya Nzambe, bapesaki biso makoki ya kosala maponi, mpe bayebisaki biso tosala. Tomoni mpe bisakweli mpe kokokisama na yango. Tomoni lolenge nini Nzambe apesaki nzela, lolenge, mpe mwango mpo ete moto ayokana na Ye. Yesu asakolaki koyambola, kotika lisumu mpe kozanga kobanga Nzambe nyonso. Ateyaki biso bolingo, bolamu, mpe bosembo. Asakolaki lisusu ete Ye azalaki Masiya, Klisto, oyo ayaki na Mabele lokola mbeka ya kokoka mpo na masumu na biso mpe ete botosi na mitindo na Ye ezali kolakisa bondimi na biso epai na Ye.

Mateya na Ye ezalaki na bokonzi, ya solo, bokonzi nyonso epesamaki na Ye nsima ya lisekwa na Ye. Mateya na ye ekesanaki na eloko nyonso oyo bamonaki to bateyamaki, esengaki ete

abongola makanisi epai ya baninga mpe Nzambe. Nsango na ye ezalaki ya bolingo ya Nzambe na esika ya komilinga, mbongwana ya lolenge ya bomoi.

“Oyo ezali bolingo mpo na Nzambe: kotosa mitindo na ye, mpe mitindo na ye ezali kilo te.” (1 Yoane 5:3)

“Mpe oyo ezali bolingo: ete tótambola na botosi na mitindo na ye. (2 Yoane 1:6)

“Napesi bino etinda ya sika: Bolingana, ndenge nalingaki bino, bosengeli kolingana.” (Yoane 13:34) .

“Oyo ezalaki uta ebandeli, oyo toyokaki, oyo tomoni na miso na biso, oyo totali mpe maboko na biso esimbaki-oyo tosakoli na ntina ya Liloba ya bomoi. Bomoi ebimaki, tomoni yango mpe totatoli yango, mpe tozali kosakola epai na bino bomoi ya seko, oyo ezalaki elongo na Tata mpe emonisaki biso.” (1 Yoane 1:1-2)

Mituna

1. Yesu azali na bokonzi nyonso.

Solo ____ Lokuta ____ .

2. Moto akoki kondima Yesu kasi asengeli te kosala oyo Yesu asengi; elingi koloba, kotosa.

Solo ____ Lokuta ____ .

3. Yesu asakolaki

A ____ ndimela ngai kaka.

B ____ kondima mpe kobongola lolenge ya bomoi, yambola.

C ____ kosala bayekoli mpe kobatisa bango.

D ____ A & B. Ezali na ntina mingi

E ____ B & C. Ezali na ntina mingi

4. Yesu asengi ete moto abongola makanisi na biso

A ____ ye moko.

B ____ mozalani.

C ___ Nzambe.

D ___ nionso oyo tolobeli likolo.

5. Lokola azalaki motatoli ya Yesu ntoma Yoane alobaki nini?

A ___ Namonaki Ye

B ___ Nayokaki Ye

C ___ Nasimbaki Ye

D ___ Azali Bomoï ya Seko

E ___ Nyonso oyo tolobeli awa na likoló

F ___ Moko te na oyo tolobeli awa na likoló

Botosi - Preuve ya Bolingo

“Oyo ezali bolingo mpo na Nzambe: kotosa mitindo na ye, mpe mitindo na ye ezali kilo te.” (1 Yoane 5:3)

«Bolingi esangisi mposa ya kosepelisa eloko ya bolingo wana - Nzambe na biso. "Mpe oyo ezali bolingo: ete totambola na botosi mitindo na ye." Lokola boyokaki uta ebandeli, etinda na ye ezali ete bótambola na bolingo.” (2 Yoane 1:6)

Yesu asakolaki nsango ya bolingo, kondima na Ye lokola Nzambe, mbongwana na lolenge ya bomoi mosika na mokili mpe banzela na yango ya masumu, mpe botosi na mitindo na Ye mpo ete moto akoka koyokana na Nzambe Tata, Klisto Mwana, mpe Molimo Mosantu.

Sikoyo botosi mpo na bolingo ezali kosala likambo moko te mpo ozali na boyokani na yango to kutu kokanisa ete ezali nzela mosusu ya malamû koleka. Botosi ekoki kotindama na makasi te likolo na yo na likama ya makasi to ya etumbu ya nkita. Ezali kosala likambo oyo olingi, oyo osengi, to oyo osengi ata soki emonani ete ezali na ntina te, ezali na ntina te, to ezali na ntina te. Bolingo ya botosi ezali likambo ya bolingi oyo esalemi kaka mpo ete moto oyo olingaka alingi esalema mpe mpo ete ozali na mposa ya kosepelisa Ye.

Bandakisa mingi ya lolenge wana ya botosi emonanaki na mateya oyo eleki.

- Noa alekisaki bambula mingi na kotonga masuwa na ndenge oyo esengamaki mpenza.
- Nsima ya mpela mpe bozongi na ye na mabele ya kokauka Noa atongaki etumbelo mpe apesaki Nzambe mbeka, mosala ya losambo mpo na bolingo.
- Abraham akatamaki ngenga ya mibali banso na kati ya ndako na ye - likambo oyo na mibeko mpe na makanisi ya bato ezalaki mpenza na mayele te kasi asalaki yango uta Nzambe alingaki ete esalema.
- Abrahama amemaki mwana na ye se moko ya elaka na ngomba mpe atongaki etumbelo mpo na kopesa ye lokola mbeka epai ya Nzambe. Na ba normes ya mutu, oyo ezali koboma mpe moto moko te ya normal akosala likambo ya boye kasi Abraham asalaki mpo na confiance na ye mobimba na Nzambe.

Bayisraele oyo bazalaki na nsomo mingi bakómaki na Mbu Motane elongo na Faraó ná basoda na ye oyo bazalaki kolanda ye pene na nsima. Na nzela ya makanisi nini moto akoki kokanisa ete mbu ekabwana kopesaka nzela na Bayisraele bákatisa? Kasi Moize, kotiaka bondimi na ye, bondimi pe bondimi na ye na Nzambe oyo alingaki, atosaki pe mbu efungwamaki pona bango bakatisa. Na nsuka, Yesu, lokola alekisaki mibu misato na koteya mpe kotia ete Ye azalaki Mwana ya Nzambe na nzela ya makamwisi na ye, atyaki elongi na Ye epai ya Yelusaleme. Azalaki na mokano ya kokende kuna atako Ayebaki ete Bayuda, na lialisi ya bakonzi ya Loma, bakoboma ye. Kasi na bolingi na ye moko akendaki kopesa bomoi na Ye mpo yango wana atikaki Lola. Losambo na ye na Nzambe ezali kolakisa botosi na ye mobimba na liwa na ekulusu oyo ezali pene na ye " ... Akendaki mbala ya mibale mpe abondelaki, 'Tata na ngai, soki ekoki kosalema te ete kopo oyo elongolama longola se soki nameli yango, tika ete mokano na yo esalema'." (Matai 26:42)

Yango wana, na oyo etali kotosa masengami ya Nzambe mpo na kozongisa boyokani, tosengeli kotosa mpo tolingaka ye, ata soki

tokanisi ete ezali na ntina te. Lokola Yesu, mposa na biso esengeli kozala “mokano na yo esalema.”

Mituna

1. Bolingo mpo na moto ezali kosala likambo oyo azalaki na mposa na yango mpo

A _____ tokanisi ezali ezali likambo ya malamumu kosala.

B _____ emonani ete ezali malamumu koleka ba alternatives mosusu nyonso.

C _____ tokanisi ekosepelisa oyo tolingaka.

2. Bolingo ekoki kozwama na bopusi ya libota, etumbu ya nkita to ya politiki, kobangisa, to ata makabo.

Solo _____ Lokuta _____ .

3. Mposa ya Yesu ya kokende na Yelusaleme ezalaki ya kosala Elekeli ata soki yango esalaki ete bakanga Ye.

Solo _____ Lokuta _____ .

4. Eyano na biso na mateya ya Yesu na ntina ya lobiko esengeli kozala ndenge nini

Yo, Yesu, olingi.

Solo _____ Lokuta _____ .

5. Moto nyonso akoyokana na Nzambe ata baoyo bazali kotosa te Mibeko na ye mpo Yesu akufaki mpo na bato nyonso.

Solo _____ Lokuta _____ .

